Of de modelbaan nu klein of groot is: Me de nieuwe Central Station 3 kunnen wissels en seinen nog eenvoudiger aangelegd en bestuurd worden.

K

BELE

14

-631

T.

13

BELE

**CENTRAL STATION 3, DEEL 7** 

## **Alles onder controle**

Dankzij de nieuwe gebruikersinterface is het aanleggen en schakelen van magnetische artikelen zoals wissels en seinen met de Central Station 3 nog eenvoudiger geworden.

BAHNTR INS

Belangrijk: Afgebeelde screenshots in het Duits. Programma echter ook verkrijgbaar in het Engels, Frans en Nederlands.



De groene dwarsbalk aanraken en omlaag trekken: zo eenvoudig opent u de artikellijst.

Digitaal rijden is de bedieningsvorm die gewoonlijk het eerst wordt uitgeprobeerd. De CS3 beperken tot deze mogelijkheid betekent echter het negeren van de diverse toepassingsmogelijkheden die deze centrale eenheid biedt voor de bediening van de magnetische artikelen zoals wissels en seinen.

Voor elk magnetisch artikel dat met de CS3 moet worden bestuurd, is een decoder nodig die de stelopdrachten van de CS3 evalueert en uitvoert. Deze decoder moet in staat zijn om via het MM-formaat (Märklin Motorola) of het DCC-systeem te worden bestuurd. Daarbij kunnen deze systemen ook parallel worden ingezet. De adressen 1 t/m 4 kunnen bijvoorbeeld worden benut door een MM-decoder, de adressen 5 t/m 12 door DCC-decoders en de adressen 13 en 14 weer door een MM-decoder. Eén ding is echter niet mogelijk: hetzelfde adres gebruiken voor een MM- en een DCC-decoder.

Om de installatie en controle van de ingerichte magnetische artikelen niet onoverzichtelijk te laten worden, onderscheidt de CS3 zes groepen van magnetische artikelen. Onder de rubriek "Draaischijven" kunnen de vroegere digitale draaischijf 7686 of de uitbreidingsdecoder 7687 voor de draaischijf 7286 worden ingericht. Eerst willen we echter een paar wissels instellen. Hiervoor is slechts een kleine stap vereist. Eerst leggen we een basisplaat aan waarop we aansluitend deze nieuw aangemaakte wissels ook kunnen benutten. Deze basisplaat geven we een eigen naam om deze later steeds weer te kunnen identificeren.

Gebruikers van de Control Unit en de CS2 kennen nog het principe van het keyboard, waarmee 16 magnetische artikelen konden worden bestuurd. Bij de CS3 hebben de ontwikkelaars zich van dit principe losgemaakt. Deze groepen van 16 zijn er niet meer, alleen nog een complete lijst van magnetische artikelen.

Belangrijk: Voor de demonstratie van de mogelijkheden van de CS3 zijn enkele voorbeelden vooraf geïnstalleerd. Als deze voor de eigen modelbaan niet nodig zijn, dient u dit materiaal eerst te verwijderen, aangezien de daar gebruikte adressen anders voor uw modelbaan niet ter beschikking staan.



märklin magazin 1.2017

## **2** Wissels aanmaken



Elke wissel krijgt een naam en een adres – zo wordt deze onverwisselbaar aangeduid.

Bij wisselaandrijvingen als de C-railaandrijving (art. 74491), de K-railaandrijving 75491 of de elektromagnetische wisselaandrijvingen in de M-wissels worden de decoders k83 of m83 ingezet. De universele decoders hebben vier uitgangen voor maximaal vier van deze aandrijvingen. Wie bij de C-rails de inbouwdecoders art. 74460, 74461 of 74465 gebruikt, heeft natuurlijk geen andere decoder meer nodig. Of men kiest voor universele of inbouwdecoders, hangt af van de eigen voorstellingen en wensen. Wordt een modelbaan vaker veranderd, zijn de inbouwdecoders duidelijk comfortabeler. Universele decoders maken een strikte scheiding van de stroomvoorziening tussen rijden en schakelen mogelijk.

We gaan nu naar de instelling van de magnetische artikelen en kiezen het onderdeel "Wissels". Er wordt een nieuw invoervenster geopend waar we de volgende instellingen kunnen uitvoeren:

- Aan de wissel geeft u eerst een naam. Met deze naam kunt u de wissel later identificeren.
- Vervolgens stelt u het ingestelde adres in. Wordt het adres rood weergegeven, is het al in gebruik.
- Kies nog het passende wisselsymbool voor de wissel.

- In een apart veld kunt u kiezen tussen MM- en DCC-protocol.
- Het decodertype (enkele of universele decoder) kunt u in het onderste veld instellen.

Deze instellingen hebben allemaal plaatsgevonden in het submenu "Info" van het invoermasker voor de wissels. Er zijn hier nog twee andere instelmenu's onder "Installeren" en "Configureren". Onder Installeren kunt u voor de verschillende decodertypen (inbouwdecoders oud en nieuw, meervoudige decoders oud en nieuw) bekijken hoe de correcte instelling van de schakelaars bij deze decodertypen voor het gekozen adres luidt. Aangegeven worden hier alleen de varianten die voortvloeien uit de eerdere keuze onder "Info". Onder "Installeren" kunt u bovendien de schakelduur voor de magnetische artikelen veranderen. In de meeste gevallen past bij wissels de standaard ingestelde tijd van 200 mA.

Het submenu "Configureren" hoeft u alleen op te vragen als u bepaalde programmeringen bij bepaalde decodertypen wilt uitvoeren. Voor het instellen is dit submenu niet nodig.





Net als bij het aanleggen van het magnetische artikel "Wissel" gaat u bij de seinen te werk. Eerst moet u nog begrijpen over welke decoders uw seinen beschikken. Op oude modelbanen worden seinen doorgaans via de universele decoders k83 of m83 bestuurd. Wie Märklin digitale seinen van de series 763xx-, 70xxx- of 764xx bezit, kan afzien van de installatie van een decoder, aangezien deze al in de seinen is geïntegreerd. Bij de Märklin seinen van de series 70xx en 72xx kunnen eveneens de decoders k83 of m83 worden ingezet. Wie seinen van de serie 743xx bezit, kan deze met een decoder m84 aansturen. Met deze decoder kunnen maximaal vier seinen worden aangestuurd.





De nieuwe digitale seinen van Märklin zijn niet alleen geschikt voor mfx, maar ook zo voorbeeldgetrouw als nooit tevoren.

Zijn wissels en seinen al met een CS2 bestuurd, kunt u de gegevens eenvoudig met een USB-stick (maximaal 8 GB!) overnemen.

## Tip 3

Als wisseldecoders of digitale seinen al bij een andere digitale modelbaan zijn ingezet, hoeven deze bij gebruik met een CS3 niet opnieuw te worden geprogrammeerd. Neem gewoon de eerder geprogrammeerde gegevens (verzendfor-



maat en adres) in de CS3 over. Van groot voordeel is natuurlijk als u bij programmeerbare decoders het daar ingeprogrammeerde adres heeft genoteerd. Kleine stickers die u zelf van opschriften heeft voorzien, werken in de praktijk heel goed.

Het instellen van de seinen is net als bij de wissels zeer eenvoudig. Nadat u de artikellijst heb geopend, kiest u in de menuoptie "Artikel toevoegen" het venster "Seinen" en verschijnt het bijbehorende instelmenu. Eerst kunt u het sein een naam geven en het seintype kiezen. U kunt kiezen uit 20 seinen. Een overzicht van de mogelijke seintypen vindt u in de afbeelding rechts. Afhankelijk van het type decoder (universeeldecoder of inbouwdecoder) waarmee u het sein stuurt, markeert u dit in het bijbehorende veld. Na deze basisinvoer kiest u het adres voor het sein en het protocol waarmee u het sein wilt besturen. Belangrijk: De nieuwe voor mfx geschikte seinen van Märklin (artikelnummers 764xx) melden zich zelfstandig bij de Central Station aan.

Net als bij de wissels vinden deze instellingen plaats in het submenu "Info". En net als bij de wissels vindt u bij de seinen meer instelmenu's onder "Installeren" en "Configureren". Onder Installeren kunt u voor de verschillende decodertypen (inbouwdecoders oud en nieuw, meervoudige decoders oud en nieuw) bekijken hoe de correcte instelling van de schakelaars bij deze decodertypen voor het gekozen adres luidt. Met het tabblad "Configureren" kunt u heel speciale instellingen uitvoeren die doorgaans voor het normale gebruik niet relevant zijn.

## Ander artikel: van spoorwegbomen tot andreaskruis

Bij het instellen van andere artikelen vindt u naast geschikte elementen voor ontkoppelrails en een schakeluitgang aan de k84 ook de bekende standaardtoetsen (rood en groen). Ook schakelelementen voor spoorwegbomen of een glinsterend andreaskruis zijn hier opgenomen. Het verschil tussen "Ontkoppelrail" en de "Ontkoppelrail Spoor 1" ligt overigens in de functiewijze. Onder Ontkoppelrail worden de elementen aangestuurd die net als bij de Märklin ontkoppelrail via een aansluiting worden ingeschakeld en vervolgens weer zelfstandig naar de uitgangspositie terugvallen. Bij de "Ontkoppelrail Spoor 1" wordt de ontkoppelbalk met een impuls in- en met een andere uitgeschakeld. Deze wordt daarom als een wissel met twee gescheiden toetsen bestuurd. Als alle magnetische artikelen ingericht zijn, kunnen we beginnen met de vormgeving





Schone vorm: de nieuwe seinen van Märklin (in beeld: het bloksein met voorsein 76495). In het menu van de CS3 kunnen alle seintypen eenvoudig worden gekozen.

van het railbeeldstelpaneel. Dit zal het thema van de volgende aflevering in deze serie zijn.

Tekst: Frank Mayer; foto's: Claus Dick, Märklin

U vindt alle afleveringen van deze serie op www.maerklin-magazin.de